

Povodňové “věřte, nevěřte” - seznam karet s vysvětlivkami (podklad pro lektory)

Pozn.: **barevně zvýrazněné** položky jsou věci, které patří do evakuačního zavazadla

Číslo a název karty	Výrok + správná odpověď	Vysvětlení a další info
1. Hygienické potřeby	“Déšť/ popř. sníh je nejvýznamnějším zdrojem vody v ČR.” - PRAVDA	Žádný jiný významný zdroj vody v ČR není (nemáme ledovce, téměř žádná voda k nám odjinud nepřitéká)
2. Svítilna	“Všechna voda z ČR odtéká do níže položených sousedních zemí a téměř žádná nepřitéká.” - PRAVDA	I proto se ČR říká střecha Evropy - všechny významné řeky odtékají z našeho území na území jiných států.
3. Mobil s nabíječkou	“Čím je koryto řeky rovnější, tím pomaleji povodeň postupuje.” - LEŽ	Při zkrácení řeky o 8 km se povodeň urychlí o celou hodinu. Například řeka Morava byla jen v části mezi Rohatcem a soutokem s řekou Dyjí zkrácena z původních 70 na 37 km. V narovnaných tocích voda rychle odtéká do nižších poloh a tím snadněji dochází ke škodám způsobeným velkou rychlostí i velkým objemem vody.
4. Kuchyňský mixér	“Povodně způsobené deštěm jsou zcela přirozeným jevem.” - PRAVDA	Povodně se vždy děly a dít budou. Naším chováním můžeme ovlivnit jen jejich rozsah a množství škod, které napáchají.
5. Osobní doklady	“Meandry jsou zákruty řeky, které průtok vody v řece zpomalují” - PRAVDA	Meandry znamenají delší trasu, kterou voda v řece musí urazit = voda je tudíž pomalejší.
6. Herní konzole	“Smrkový les zadrží mnohem více vody než přirozený les s různými druhy stromů.” - LEŽ	Smíšené lesy zadržují vodu mnohem lépe, než smrkové monokultury.
7. Obraz	“Nejlépe vsakuje dešťovou vodu pole, pak louky a pastviny, nejhůře les.” - LEŽ	Orná půda vsakuje vodu velmi špatně - hůře je na tom snad už jen beton a jiné městské člověkem upravené povrchy. Les má naopak schopnost zadržet velké množství vody.

8. Koberec	“Při silném dešti může voda z polí odplavovat hlínu a jiné živiny. Tomuto jevu se říká vodní eroze.” - PRAVDA	V ČR je vodní erozí postiženo asi 40 procent orných půd.
9. Oblečení	“Pojem “stoletá voda” označuje povodeň, ke které dochází vždy pouze jednou za sto let.” - LEŽ	Pojem stoletá voda neznamená, že by se povodeň takového rozsahu stala pouze jednou za sto let - jedná se pouze o dlouhodobý průměr. Neznamená to, že po stoleté povodni má daná oblast na sto let klid.
10. Křeslo	“Povodně může způsobit pouze deštivé počasí.” - LEŽ	Většinu povodní u nás sice mají na svědomí vytrvalé a silné srážky, ale povodně mohou nastat i při slunném a teplém počasí (např. na jaře, kdy najednou začne tát velké množství dříve napadaného sněhu). Povodně může způsobit i jiná katastrofa, jako např. protržení přehrady.
11. Počítač	“I nenápadný potůček, který v suchých letních dnech připomíná vyschlou strouhu, se po dešti může změnit v ničivý živel ohrožující lidské životy.” - PRAVDA	Bleskové povodně postihují malá povodí a přicházejí nenadále. Trvají jen několik hodin a jejich předpovídání je prakticky nemožné.
12. Mikrovlnka	“Nevhodnou součástí říčních břehů jsou stromy. Jejich kořeny ohrožují pevnost břehů.” - LEŽ	Kořeny stromů zpevňují břehy před vodní erozí. Břehový porost také zlepšuje kvalitu vody, ovlivňuje vzhled krajiny a je útočištěm mnoha živočichů. Břehové porosty nedobře udržované případná povodeň vyvrátí a odnáší s proudem. Zdravý břehový porost však běžné povodni odolá.
13. Konzervy	“Na místech často mokřých a zaplavovaných se nejlépe daří vrbám, olším a lípám.” - PRAVDA	Tyto druhy stromů často tvoří takzvaný lužní les. Jedná se o podmáčený les s vysokou hladinou podzemní vody a záplavovým cyklem. Tento dříve běžný biotop mizí s rostoucí

		regulovaností vodních toků.
14. Peníze a cennosti	“Při velkých povodních přehrada neplní protipovodňovou funkci, protože se rychle naplní a z nádrže do řeky odchází stejné množství vody, jaké do ní přitéká.” - PRAVDA	Budování přehrad má smysl kvůli menším povodním, kdy je přehrada schopna zadržet či zmírnit povodňovou vlnu. Stejně tak mohou přehrady být vhodným prvkem v období sucha (jsou zásobárnou vody).
15. Rodinné album	“Před tisíci lety bylo skoro celé území naší republiky pokryto přirozenými lesy, dnes lesy zaujímají pouze třetinu plochy.” - PRAVDA	
16. Balená voda	“Proti povodním se nejlépe ochráníme, když budeme podporovat tvorbu volných zátopových území, do kterých se při povodních může přebytečná voda vylít” - PRAVDA	Volná zátopová území, jako jsou pole, louky, lužní lesy a povodňové parky, dokážou pojmout mnohonásobně více vody než nádrže, rybníky a přehrady.
17. Léky	“V době povodní se vyhláší stupně povodňové aktivity. Stupně jsou celkem dva.” - LEŽ	V současné době definuje platný český vodní zákon tři možné stupně povodňové aktivity: <ul style="list-style-type: none">• První stupeň – stav bdělosti• Druhý stupeň – stav pohotovosti• Třetí stupeň – stav ohrožení
18. Spací pytel	“Velké povodně na Moravě se odehrály v roce 1997 - zemřelo tehdy na 50 lidí.” - PRAVDA	5. až 16. července 1997; v povodí Moravy a Odry spadlo během pár dní místy až přes polovinu ročního úhrnu srážek. Řeky a jejich přítoky se značně rozvodnily. O život přišlo 50 lidí. Většina z nich utonula, někteří zemřeli v souvislosti s povodní z jiných důvodů. Nejtragičtější následky byly v obci Troubky na Přerovsku (staly se symbolem katastrofy), kde zahynulo devět lidí a z obce zůstaly jen trosky.